

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної роботи

 Інна СТАШЕВСЬКА

« 28 » серпня 2020 р.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

СИЛАБУС

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

КУЛЬТУРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Освітній рівень	другий (магістерський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	034 Культурологія

Затверджено на засіданні кафедри культурології

Протокол від 26 серпня 2020 року № 1

Зав. кафедри культурології Тетяна БОСЕНКО

Схвалено радою факультету культурології

Протокол від 27 серпня 2020 року № 1

Голова ради факультету _____ Олександр КРАВЧЕНКО

Харків, 2020

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва курсу	Методологічні проблеми культурології
Викладач (- і)	Панков Георгій Дмитрійович
Профіль викладача	Zoom
Контактний телефон та емейл	0503325335; gpank27@gmail.com
Інформація про консультації	Консультації проводяться в усній формі один раз на тиждень в початковій аудиторії та по Web-line.
Логіка вивчення курсу	Вивчення даного курсу здійснюється на основі попередніх курсів «Вступ до культурології», «Теорія культури», «Основи наукового дослідження».

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальний курс «Методологічні проблеми культурології» спрямований до опанування магістрами основних підходів та методів культурологічного дослідження релігійної культури. *Мета курсу* – навчити здобувачів використовувати культурологічну методологію в ґрунтовному дослідженні різноманітних культурних явищ. *Предмет курсу* – осмислення характеру і механізмів застосування принципів та методів культурологічного вивчення культурних артефактів і процесів. *Змістовні модулі*: 1. Методологічна складова культурології. 2. Методи дослідження культури.

3. МЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Мета курсу – навчити здобувачів використовувати культурологічну методологію в ґрунтовному дослідженні різноманітних культурних явищ. У теоретичному значенні його вивчення дозволить сформувати дослідницьку ерудицію здобувачів у культурологічному і загально науковому орієнтуванні, а також у науковій практиці дослідження культури. В практичному значенні опанування курсом сприяє формуванню навичок культурологічного дослідження культурних артефактів і процесів.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 3 продемонструвати поглиблене знання специфіки геолокалізаційних процесів у сучасному світі, розуміння законів, за якими розвиваються культури, метакультури та субкультури сучасного світу;

ПРН 4 моделювати професійну діяльність у парадигмі сучасних знань;

ПРН 7 демонструвати навички самостійного проведення наукового дослідження у певному проблемному полі культурології;

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	Курс обов'язковий. загальна компонента ОПП 1-2,4-6, професійна компонента ОПП- 2,3,5.
Формат курсу	Денна форма навчання, 2 семестр
Обсяг курсу	Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Тижневих годин для денної форми навчання - 6 аудиторних – 2 самостійної роботи - 4
Технічне і програмне забезпечення	НМКД в електронній формі.
Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: лекція, семінарське заняття, консультації. Види: Методи: Пояснювально-ілюстративне навчання - оглядова лекція. Методи проблемного викладу - проблемна лекція, розв'язання проблемних задач, дискусія. Частково-пошуковий метод - аналіз текстів першоджерел на семінарському занятті. Для самостійної роботи використовується також дослідницький метод: підготовка доповіді (з презентацією), накреслення структурно-логічних схем і підготовка порівняльних таблиць, пошук візуального матеріалу в Інтернеті за тематикою навчальної дисципліни.

Поточний контроль	Фронтальне опитування на семінарському занятті. Виконання завдань з пошуку візуального або фактичного матеріалу в аудиторії через веб-камеру. Виступ із повідомленням / доповіддю на семінарському занятті (з презентацією/або без неї). Контроль відвідування та участі в лекційних заняттях. Оцінювання участі в семінарських заняттях. Проміжна атестація — відпрацювання пропущених занять. Конспект з наступним виступом перед аудиторією та відповідями на запитання, усне повідомлення про опрацьований візуальний матеріал.
Підсумковий контроль	Іспит
Політика курсу	Відпрацювання пропущених занять проводить через конспектування пропущеного лекційного матеріалу або співбесіду за змістом текстів, винесених для роботи на семінарське заняття. Перезарахування результатів вивчення навчальної дисципліни в інших ВНЗ є можливим у разі її відповідності кількості кредитів і змісту даного курсу.

6. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	У тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.

Тема 1. Методологія як галузь науки	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Тема 2. Культурологія як парадигма	14	4	2	-	-	8	2	2	-	-	-	-
Тема 3. Мова в культурологічних дослідженнях	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Науковий та філософський вимір культурології	12	2	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Методологія постмодернізму	3	3	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Тема 6. Системний підхід у вивченні культури	23	3	4	-	-	16	4	2	2	-	-	-
Тема 7. Сінергетичне дослідження культури	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Аксіологічне вивчення культури	14	2	2	-	-	8	3	1	2	-	-	-
Тема 9. Семіотичне дослідження культури	24	4	2	2	-	18	4	2	2	-	-	-
Тема 10. Культурологічна інтерпретація як герменевтичний досвід	24	2	2	-	-	20	2	2	-	-	-	-
Усього	120	26	14	-	-	80	18	12	6	-	-	-

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

- звіт про виконання самостійної

роботи (реферат, есе тощо)	до 5 балів
- публікація	до 10 балів
- доповідь на семінарському занятті	до 5 балів
- виконання тестових завдань	до 5 балів

Схема нарахування балів, які отримують магістри

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий результат (іспит)	Сума
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10		
5	8	5	5	5	7	5	7	7	6	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Література

Обов'язкова

1. Дильтей В. Категория жизни / Пер. А. П. Огурцова // Вопросы философии. – 1995. – № 10. – С. 129-142.
2. Дильтей В. наброски к критике исторического разума / Пер. А. П. Огурцова // Вопросы философии. – 1988. – С. 135-152.
3. Культурология. XX век: Энциклопедия. – В 2 т. – Т.1. – СПб.: Алетрейя, 1998. – 447 с.; Т.2. – СПб.: Алетрейя, 1998. – 447 с.
4. Кармин А.С. Культурология: учебник для вузов / А.С. Кармин. – СПб.: Лань, 2004. – 928 с.
5. Лотман Ю.М. Понятие границы / Ю. М. Лотман // Лотман Ю. М. Внутри мыслящих миров. Человек – текст – семиосфера – история. – М.: Языки русской литературы, 1996. – С. 175-192.
6. Лотман Ю.М. Семиотическое пространство / Ю.М. Лотман // Лотман Ю.М. Внутри мыслящих миров. Человек – текст – семиосфера – история. – М.: Языки русской литературы, 1996. – С. 163-174.
7. Риккерт Г. Науки о природе и науки о культуре / Г. Риккерт // Культурология. XX век. Антология. – М.: Юрист, 1995. – С. 69-103.
8. Теория культуры : Уч. пос. / под ред. С.Н. Иконниковой, В.П. Большаковой. – СПб. : Питер, 2010. – 592 с.
9. Флиер А.Я. Культурология для культурологов: Учебник для вузов / А.Я. Флиер. – М.: Академпроект, 2000. – 459 с.
10. Фуко М. Герменевтика субъекта. Курс лекций, прочитанных в Коллеж де Фрванс в 1981-1982 году / Пер. А. Г. Погоняйло. – СПб.: Наука, 2007. – 677 с.
11. Чебанюк Т. А. Методы изучения культуры / Т. А. Чебанюк. – СПб. : Наука, 2010. – 350 с.
12. Шейко В. М., Богуцкий Ю. П. Формування основ культурології в добу цивілізаційної глобалізації (друга половина XIX-XXI ст.) / В. М. Шейко, Ю. П. Богуцкий. – К.: Генеза. – 592 с.
13. Шейко В.М., Богуцкий Ю.П., Германова де Діас Е.В. Культурологія: навч. посібник / В.М. Шейко, Ю.П. Богуцкий, Е.В. Германова. – К.: Знання, 2012. – 494 с.

Додаткова

13. Агапова Н.Г. Парадигма: культурологическое содержание понятия и особенности его применения к сфере образовательной деятельности/ Н.Г. Агапова // Обсерватория культуры. – 2007. – № 5. – С. 114-120.
14. Барт Р. Критика и истина // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 319-374.
15. Барт Р. От произведения к тексту. // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 413-423.
16. Барт Р. Смерть автора. // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 392-400.
17. Барт Р. Что такое критика? // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 269-275.
18. Бессонов Б. Н. Герменевтика. История и современность / Б. Н. Бессонов // Гадамер Х. Г. Истина и метод. Основы философской герменевтики / Общ. ред. Б. Н. Бессонова. – М. : Прогресс, 1988. – С. 5-43.
19. Борисов С. В. К вопросу о возможности культурологии как науки / С. В. Борисов // Вопросы культурологии. – 2012. – № 1. – С. 28-32.
20. Василькова В.В. Аксиологическая динамика в изучении культуры

- / В.В. Василькова. – Культурологічна думка. – 2011. – № 4. – С. 41-45.
21. Выжлецов Г.Г. Аксиология культуры. – СПб.: СПбУ., 1996. – 150 с.
22. Гадамер Х. Г. Истина и метод. Основы философской герменевтики / Общ. ред. Б. Н. Бессонова. – М. : Прогресс, 1988. – Ч. II. 2.1. – С. 317-363.
23. Галимбекова Ф., Андреев И. Ценности в структуре мифологического и религиозного сознания / Ф. Галимбекова, И. Андреев // Вопросы культурологии. – 2009. – № 5. – С. 26-29.
24. Горбатов А.В. Михайлов Ю.И. Основные школы и концепции культурологии: уч. пособие / А.В. Горбатов, Ю.И. Михайлов. – Кемерово: Кемеровский госуниверситет, 2000. – 84 с.
25. Горонзино Л.Ю. Роллан Барт: Основы семиологии / Л.Ю. Горонзино // Обсерватория культуры. – 2009. – № 4. – С. 18-23.
26. Дианова В.М. К проблеме самоопределения культурологического дискурса / В.М. Дианова // Обсерватория культуры. – 2012. – № 4. – С. 4-7.
27. Дианова В.М. Культурология: Основные концепции: уч. пособие / В.М. Дианова. – СПб.: СПбУ., 2005. – 280 с.
28. Докучаев И.И. Ценность и экзистенция. Основоположения исторической аксиологии культуры / И.И. Докучаев. – СПб.: Наука, 2009. – 595 с.
29. Докучаев И., Веклич Ж. Аксиологические основания культурно-исторических типов / И. Докучаев, Ж. Веклич // Вопросы культурологии. – 2009. – № 3. – С. 4-11.
30. Дробышева Е. Аксиологический анализ массовой культуры / Е. Дробышева // Вопросы культурологии. – 2010. – № 2. – С. 93-98.
31. Дробышева Е. О возможности «антиценностей» в архитектонике культуры / Е. Дробышева // Вопросы культурологии. – 2009. – № 12. – С. 10-13.
32. Егоров Б.Ф. Жизнь и творчество Ю.М.Лотмана / Б.Ф. Егоров. – М., 1989 – 383 с.
33. Енциклопедія постмодернізму / За ред.. Ч.Е. Вінквіста, В.Е. Тейлора : наук. ред. пер. О. Шевченко. – К. : Основи
34. Жукоцкая З. Р. Культурологические школы советского периода / З. Р. Жукоцкая // Вопросы культуры. – 2007. – № 11. – С. 27-29.
35. Завершинский К. Культурология в жизни общества (материалы к лекционным занятиям) / К. Завершинский // Вопросы культурологии. – № 2. – С. 56-63, № 3. – С. 42-48.
36. Загребин С. С. Культурология и культурологи в контексте научной дискуссии / С. С. Загребин // Вопросы культурологии. – 2012. – № 9. – С. 7-11.
37. Запесоцкий А. С. Становление культурологии как отрасли научного знания (философско-методологический анализ) / А. С. Запесоцкий // Вопросы культурологии. – 2012. – № 2. – С. 4-10.
38. Иванова К. А. Синергетичний підхід до аналізу культури / К. А. Иванова // Грані. – 2010. – № 5. – С. 38-40.
39. Иконникова С. Н. Векторы и ориентиры культурологии в пространстве глобализации / С. Н. Иконникова // Вопросы культуры. – 2008. – № 1. – 1. – С. 4-8.
40. Иконникова С. Постмодернизм как новая парадигма в культурологии / С. Иконникова // Вопросы культурологии. – 2008. – № 7. – С. 4-6.
41. История философии. Энциклопедия / Сост. А. А. Грицанов. – Мн. : Книжный дом, 2002. – 1376 с.
42. Каган М. С. О методологическом своеобразии гуманитарного знания / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – 110-123.
43. Каган М. С. О проблемном поле, образуемом пересечением онтологии и культурологии / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – С. 138-139.

44. Каган М. С. О синергетическом подходе к построению современной онтологии / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – С. 265-280.
45. Каган М. С. О системном подходе к системному подходу / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – 9-20.
46. Каган М. С. О структуре современного антропологического знания / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – 124-132.
47. Каган М. С. О сфере действия и границах циклической структуры процессов самоорганизации природных и антропо-социо-культурных систем / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – С. 240-250.
48. Каган М. С. Синергетика и культурология / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – С. 166-179.
49. Каган М. С. Синергетическая парадигма – диалектика общего и особенного в методологии познания разных сфер бытия / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – С. 188-206.
50. Каган М. С. Системность и историзм / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – 21-30.
51. Каган М. С. Системность и целостность / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – 133-137.
52. Каган М. С. Становление диалогического мышления и перспективы развития культуры в новом столетии / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – С. 213-216.
53. Каган М. С. Философия культуры / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 3. Труды по теории культуры. – СПб. : Петрополис, 2006. – С. 491-501.
54. Каган М. С. Философская теория ценностей / М. С. Каган. – СПб. : Петрополис, 1997. – 225 с.
55. Косиков Г. Идеология. Коннотация. Текст. / Г. Косиков // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 5-42.
56. Косиков Г. К. Ролан Барт – семиолог, литературовед. // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 3-45.
57. Круглова Л. Философия культуры. Теория культуры, культурология: место и роль в системе культуроведения, соотношение с философией и социальными науками / Л. Круглова // Вопросы культурологии. – 2009. – № 1. – С. 4-9.
58. Культура и культурология. Словарь / Сост. А. И. Кравченко. – М : Академпроект / Екатеринбург : Деловая книга, 2003. – 928 с.
59. Культурология как наука: за и против (материалы обсуждения) // Вопросы культурологии. – 2008. – № 11. – С. 3-31.
60. Кунцепал С. Від Мішеля Фуко до Жака Дерріда: розвиток поглядів на природу та функцію мови / С. Кунцепал // Філософська думка. – 1998. – № 4-6.
61. Кунцепал С. Концепція мови Ж. Дельоза / С. Кунцепал // Філософська думка. – 1998. – № 1.
62. Лесков Л. В. Синергетика культуры // Л. В. Лесков // Вестник МГУ. – Сер. 7. Философия. – 2004. – № 4. – С. 35-57.

63. Логиновский С. К вопросу о границах научной методологии и специфика гуманитарных наук (на примере анализа познавательного определения понятия «обряд») / С. Логиновский // Вопросы культурологии. – 2007. – № 9. – С. 4-7.
64. Леви-Строс К. Структурная антропология / К. Леви-Строс. – М., 1985. – 535 с.
65. Леута О.Н. Лотман о трех функциях текста / О.Н. Леута // Вопросы философии. – 2002. – № 11.
66. Лімонченко В.В. Філософський вимір культурології / В.В. Лімонченко // Культурологічна думка. – 2011. – № 4. – С. 104-110. / С. Логиновский // Вопросы культурологии. – 2007. – № 9. – С. 4-7.
67. Микешина Л. А. Интерпретация как конституирующее условие и базовая операция познания / Л. А. Микешина // Современные методологические стратегии: Интерпретация. Конвенция. Перевод. : Коллект. моногр. / под общ. ред. Б. И. Пружинина, Т. Г. Щедриной. – М. : РОСПЭН, 2014. – С. 147-187.
68. Найдорф М. И. К проблеме культурологической терминологии: о механизмах культурной мотивации / М. И. Найдорф // Вопросы культурологии. – 2008. – № 10. – С. 4-7.
69. Неретин О. П. Эволюция форм культурологического дискурса / О. П. Неретин // Вестник Московского гос. ун.-та культуры и искусств. – 2012. – № 1. – С. 38-44.
70. Новейший философский словарь. – Изд. 3 / Сост. А. А. Грицанов. – Мн. : Книжный дом, 2003. – 1280 с.
71. Петров М.К. Язык, знак, культура / М.К. Петров. – М.: Наука, 1991. – 328 с.
72. Плотников Н. С. Жизнь и история. Философское наследие Вильгельма Дильтея / Н. С. Плотников // Вопросы философии. – 1995. – № 5. – С. 108-112.
73. Постмодернизм. Энциклопедия / Сост. А.А. Грицанов, М. А. Можейко. – Минск: Интерпрессервис. Книжный дом, 2001. – 1040 с.
74. Почепцов Г. Г. Коммуниктивные аспекты семантики / Г. Г. Почепцов. – К.: Вища школа, 1987. – 131 с.
75. Почепцов Г. Г. Семиотика / Г. Г. Почепцов. – М.: Рефл-бук, 2002.–432 с.
76. Пружинин Б. И., Щедрина Т. Г. Интерпретация и методологическая норма / Б. И. Пружинин, Т. Г. Щедрина // Современные методологические стратегии: Интерпретация. Конвенция. Перевод. : Коллект. моногр. / под общ.ред. Б. И. Пружинина, Т. Г. Щедриной. – М. : РОСПЭН, 2014. – С. 216-224.
77. Резник Ю.М. Культурология как предмет общей науки о культуре / Ю.М. Резник // Обсерватория культуры. – 2011. – № 3. – С. 4-10.
78. Розов Н. С. Ценности в проблемном мире: Философские основания и социальные приложения к конструктивной аксиологии / Н.С. Розов. – Новосибирск, 1998. – 292 с.
79. Родионов С. Н. Постмодернистский стиль мышления как социокультурный феномен / С.Н. Родионов // Обсерватория культуры. – 2007. – № 4. – С. 100-104.
80. Семиотика / Сост. Ю. С. Степанов. – М.: Радуга, 1983. – 636 с.
81. Степанов Ю.С. В мире семиотики. – Семиотика / Сост. Ю.С. Степанов. – М.: Радуга, 1983. – С. 5-36.
82. Соболева М. Е. Философская герменевтика: понятия и позиции / М. Е. Соболева. – М. :Академ. Проект; Гаудеамус, 2004. – 151 с.
83. Сулимов В. А., Фадеева И. Е. Семиотика культуры как методологическая парадигма / В. А. Сулимов, И. Е. Фадеева // Вопросы культурологии. – 2012. – № 6. – С. 11-15.
84. Сулимов В., Фадеева И. Семиотика культуры как методологическая парадигма: фактор человека / В. Сулимов, И. Фадеев // Вопросы культурологии. – 2012. – №. 6. – С. 16-19.

85. Сулимов В. А., Фадеева И. Е. Коммуникативное пространство современной культуры: знаки и символы / В.А. Сулимов, И.Е. Фадеева // *Философские науки*. – 2004. – № 4. – С. 28-42.
86. Сухина И. Г. Антропологический и аксиологический подходы к проблеме понимания культуры / И. Г. Сухина // *Наука. Релігія. Суспільство*. – 2008. – № 3. – С. 120-128.
87. Уайт Л. Культурология / Л. Уайт // Уайт Л. Избранное. Наука о культуре. – М.: РОССПЭН, 2004. – 421-441.
88. Уайт Л. Культурология / Л. Уайт // *Работы Л.А. Уайта по культурологии* (Сб. переводов). – М.: ИНИОН, 1996. – С. 162-169.
89. Уайт Л. Понятие культуры / Л. Уайт // *Работы Л.А. Уайта по культурологии* (Сб. переводов). – М.: ИНИОН, 1996. – С. 126-157.
90. Успенский Б.А. Избранные труды : в 3 т. – Т. 1 : Семиотика истории. Семиотика культуры. / Б.А. Успенский. – М. : Языки русской культуры, 1996. – 606 с.
91. Ученова В.В. Полифония текстов в культуре / В.В. Ученова. – М.: Омега – Л: ИМПЭ им. А.С. Грибоедова, 2003. – С. 392 с.
92. Флиер А.Я. Культурология: новый опыт интерпретации. – 2011. – № 2. – С. 4-19.
93. Флиер А. Я. Культурология как гуманитарная наука / А. Я. Флиер // *Общественные науки и современность*. – 2005. – № 1. – С. 160-168.
94. Флиер А. Я. Построение идеальной модели проблемных полей культурологии / А. Я. Флиер // *Вопросы культурологии*. – 2012. – № 7. – С. 4-9.
95. Чернявская Ю. В. Апология культурологии / Ю. В. Чернявская // *Человек*. – 2004. – № 6. – С. 44-52.
96. Яновский Р., Агошков А. О культуре и культурологии: Как возможно познание культуры, ее переживание и философствование о ней? / Р. Яновский, А. Агошков // *Вопросы культурологи*. – 2006. – № 2. – С. 24-32.

Інформаційні ресурси

- <http://lib-hdak.in.ua> – сайт бібліотеки Харківської державної академії культури.
- <http://korolenko.kharkov.com> – сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.
- <http://www.nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.
- www.gender.ru – науково-просвітницький портал.
- www.gumer.info – електронна бібліотека з гуманітарних наук.
- <http://freelib.in.ua> – безкоштовна електронна бібліотека.
- <http://poetry.uazone.net> – електронна бібліотека української поезії.
- <http://ukrknyga.at.ua> – Українська книга. Безкоштовна електронна бібліотека.
- <http://history.org.ua> – сайт Інституту історії НАН України.
- <http://mari.kiev.ua> – сайт Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України.
- <http://etnolog.org.ua> – сайт Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАНУ.
- <http://www.ipiend.gov.ua> – сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України.
- <http://www.niss.gov.ua> – сайт Національного інституту стратегічних досліджень.
- <http://ndiu.org.ua> – сайт науково-дослідного інституту українознавства.
- <http://www.memory.gov.ua> – сайт Українського інституту національної пам'яті.
- <http://k-ua.net> – сайт «Культура України».
- <http://art.lib.kherson.ua/architectural-styles-in-ukraine.htm> – архітектурні стилі України.

<https://www.kiis.com.ua> – сайт Київського міжнародного інституту соціології.
<http://razumkov.org.ua> – сайт Українського центру економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова.
<http://ratinggroup.ua> – сайт Соціологічної групи «Рейтинг».
<http://metamodernizm.ru> – електронний журнал про метамодернізм.